

Massale sterfte onder stootvogels in Israël

Een artikel getiteld 'Massale sterfte onder stootvogels veroorzaakt door Azodrin, een organofosphorus insektenverdelgend middel' door prof. H. Mendelssohn, afdeling Zoölogie, Universiteit van Tel Aviv en U. Paz, Instituut voor Natuurgebieden in Israël, werd gepubliceerd in Biological Conservation (11) 1977. In dit artikel stellen de schrijvers dat in Israël een massale toename van de Levant veldmuis veel voorkomt in lucernevelden, omdat daar diep ploegen, wat het enige middel is op het veldmuizen aantal in de hand te houden, niet mogelijk is. Bovendien worden de veldmuizen in deze velden niet aangetrokken door giftig lokaas, aangezien lucerne hun lievelingsvoedsel is.

Een hoogst opvallende toename van het aantal veldmuizen vond plaats gedurende de winter van 1975-76 in een lucernevelden-gebied ter grootte van 8 km² in de noordelijke Huleh Vallei in Israël. Hierdoor werden grote aantallen stootvogels en uilen aangetrokken. Omdat de veldmuizen, die een dichtheid van 2400 per hectare bereikten, op sommige plaatsen de lucerne volledig verwoestten, sproeiden de boeren met Azodrin, een insektendodend middel, dat lang nawerkt en dat alleen maar aanbevolen wordt voor de verdeling van schadelijke insekten in katoenvelden en boomgaarden. Het gevaar voor levende dieren, dat op het oorspronkelijke etiket vermeld wordt, komt niet voor op de Hebreeuwse vertaling.

Het gevolg van dit sproeien was een massale sterfte onder de stootvogels, te wijten aan een secundaire vergiftiging wegens het eten van vergiftigde veldmuizen en vogels. Tussen december 1975 en februari 1976 werden 116 stootvogels en 29 uilen dood aangetroffen. Nog eens 53 stootvogels en 16 uilen, die verlamd maar nog levend werden aangetroffen, werden gered en later losgelaten. Men schatte dat het hier ging om ongeveer twee maal zoveel vogels als er gevonden waren en dat ongeveer 400 stootvogels in dit gebied gedood werden binnen drie maanden tijd. Bovendien werd met vliegtuigen gesproeid, waardoor troepen vogels in de lucernevelden werden geraakt, hoofdzakelijk piepers en Witte Kwikstaarten, maar ook leeuweriken, lijsters, Vinken, gorzen en Kieviten. Vogels en muizen werden ook vergiftigd, doordat zij voedsel aten dat besmet was door het sproeien. Stootvogels aasden op deze vogels en ook op slachtoffers van het sproeien. Opzichters van het Instituut voor Natuurgebieden trachtten de stootvogels, die het overleefden, te redden door regelmatig naar ze te zoeken en ze op te sturen naar het Rehabilitatie Centrum voor Stootvogels van de Universiteit in Tel Aviv, waar bijna alle vogels beter werden. Bovendien werden voedselplaatsen ingericht door de opzichters, waarvan druk gebruik werd gemaakt door de stootvogels. Zo werden waarschijnlijk vele vogels gered, aangezien het aantal slachtoffers afnam. In de herfst van 1976, aan het begin van het broedseizoen van de veldmuizen, begonnen de boeren de lucernevelden weer met Azodrin te besproeien, ondanks

het feit dat het gebruik er van in lucernevelden verboden was door de Directeur van het Instituut voor Plantenbescherming. Tot midden december 1976 waren al 85 dode stootvogels gevonden en nog 73 die verlamd aangetroffen werden, werden weer opgefokt en losgelaten.

Prof. Mendelssohn, die voorzitter is van de afdeling Israël van de ICBP gaf de bijzonderheden van de Azodrin besproeiing door aan prof. dr. M. F. Mörzer Bruyns, voorzitter van de Europese Continentale Afdeling. Deze schreef aan de Minister van Landbouw in Israël, aan dr. Sh. Pappo, directeur van de Plantenbeschermingsafdeling van dat Ministerie en aan generaal Joffe. In zijn brief stelde prof. dr. Mörzer Bruyns dat de ICBP zich ernstig ongerust maakte over het opnieuw gebruiken van het organofosphorus insektenbestrijdingsmiddel Azodrin in Israël gedurende de hele winter 1976/77, hetgeen opnieuw had geleid tot sterfte onder de stootvogels. Hij wees er op dat op de ICBP wereldconferentie over stootvogels heel duidelijk was gesteld dat de populaties van deze vogels niet alleen in bijna de gehele wereld sterk achteruit gingen als gevolg, direct of indirect, van de moderne industriële beschaving, maar dat zij ook een waardevolle graadmeter waren van een gezond milieu en dat zij ook daarom beschermd moesten worden. Hij legde er ook de nadruk op dat, aangezien vele stootvogels trekvogels waren, die de winter in Israël doorbrengen of er over heen vliegen tijdens de trek, het dus van direct belang voor de Europese landen was, waar zij broeden en waar zij beschermd zijn, dat zij veilig zijn in hun winterverblijven. Hij eindigde met er namens de ICBP op aan te dringen, dat er onverwijld maatregelen worden genomen om het sproeien met Azodrin tegen te gaan.

Er kwam een antwoord van dr. Sh. Pappo, gedateerd 12 september 1977, waarin hij de volgende punten naar voren bracht:

'Azodrin wordt in Israël in beperkte mate gebruikt en is voor bepaalde gewassen, o.a. lucerne, verboden. Evenals in vele andere landen maken economische noodzaak en beroepsoverwegingen het voor ons onmogelijk een volledig verbod voor dit bestrijdingsmiddel in te stellen. Aangezien de boeren Azodrin kunnen krijgen voor toegestane doeleinden, is het niet altijd mogelijk misbruik er

van te verhinderen. Het overtreden van de bestrijdingsmiddelen verordeningen kan worden bestraft mits bewijzen worden geleverd door officiële inspecteurs. Teneinde een doeltreffende uitvoering van deze verordeningen te waarborgen, is het aantal officiële inspecteurs sterk uitgebreid. Dit personeel wordt bijna geheel gevormd door leden van het Natuurbeschermingsbureau. Ik wens er de nadruk op te leggen dat een (vertaling dr. J. de Lange)

door de regering ingesteld Adviescollege, dat o.a. vertegenwoordigers omvat van het Natuurbeschermingsbureau en de Zoölogische Afdeling van de Universiteit van Tel Aviv (prof. Mendelssohn), verantwoordelijk is voor het opstellen van de officiële richtlijnen en bepalingen betreffende de middelen en werkwijze, die aanbevolen worden om schade aan zoogdieren en vogels te verhinderen'.